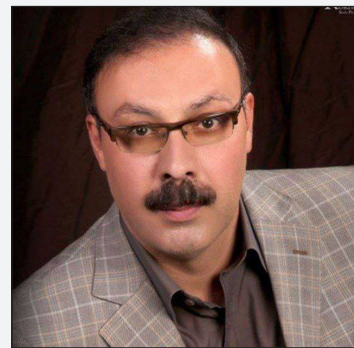

منصوریان دبیر اجرایی جشنواره شعر رضوی کرمان اعلام کرد برگزاری ۹ نشست تخصصی در جریان جشنواره امسال

گروه فرهنگ‌و هنر: سیدعلی منصوریان دبیر اجرایی بیست و هشتمین جشنواره شعر رضوی کرمان درباره برخی رویدادهایی که در جریان برگزاری جشنواره امسال برنامه‌ریزی و اجرا شد، گفت: «پس از پیشنهاد دبیر اجرایی این جشنواره به بنده، با مدد گرفتن از آقا علی‌ابن موسی‌الرضاع) و با دید خادمی حضرت این مسئولیت را پذیرفتم». وی افزود: «امسال پس از انتشار فراخوان، شش نشست تخصصی در استان کرمان برگزار کردیم که چهار نشست در کرمان و یک نشست در شهرستان ارزوئیه و یک نشست در شهر ماهان بود». وی اضافه کرد: «نشست ارزوئیه همراه با کارگاه تخصصی شعر آئینی برگزار شد».

دبیر اجرایی جشنواره شعر رضوی کرمان در ادامه، درباره اینکه جشنواره امسال نسبت به جشنواره دوره‌های قبل چه تفاوتی دارد؟ توضیح داد: «امسال ما سه نشست تخصصی خارج از استان داشتیم که توسط دبیر تخصصی جشنواره جناب آقای شرافت مدیریت و برگزار شد. همچنین، شش نشست تخصصی در استان برگزار کردیم که در هیچ دوره‌ای چنین اتفاقی رخ نداده بود. شاید یکی از دلایل استقبال کم‌نظیر شاعران سراسر کشور همین باشد». وی افزود: «همچنین هر سال در اختتامیه جشنواره، تنها شاهد یک یا نهایت دو برنامه بودیم، اما امسال پنج برنامه را تدارک دیدیم».

وی گفت: «افتتاحیه جشنواره در محل گلزار شهدا کرمان، شعرخوانی مردمی جشنواره در حسینیه مرحوم حاج ماشالله خدادادپور، نشست تخصصی شعر آئینی همراه با آسیب‌شناسی شعر رضوی و شعرخوانی در دانشگاه شهید باهنر کرمان، مراسم رفسنجان و مراسم اختتامیه جشنواره در تالار فرهنگ طی روزهای جمعه و شنبه ۲۲ و ۲۳ اردیبهشت‌ماه برگزار می‌شود».

منصوریان در بخش دیگری از اظهاراتش بیان کرد: «استاد احمد اسداللهی، استاد محمداصادق فردوسی، خانم دکتر فاطمه لشکری، دکتر حسین سبزه صادقی، سرهنگ عباس مولایی و آقای محمدمدلی مولزاده از جمله عزیزانی هستند که در این راه همراه بنده بودند و به‌عنوان کارشناس و مدرس همکاری داشتند».

وی اظهار کرد: «همچنین آقایان سعید کوشش، دکتر مهدی منتظری، عبدالرحیم عبدالکریمی، محمدمدلی عرب‌نژاد و محمدرضا براهام از عزیزانی هستند که در کارهای اجرایی بنده را همراهی می‌کردند که جا دارد از تک‌تک این عزیزان تشکر کنم».

منصوریان که مدیر مسئول موسسه فرهنگی هنری دل عالم کرمان و دبیر انجمن ادبی دل عالم کرمان نیز هست، سپس گفت: «از هیات مدیره انجمن ادبی دل عالم هم کمال تشکر را بابت همکاری با بنده و اختصاص دادن تمام برنامه‌های شعرخوانی انجمن از زمان انتشار فراخوان تا اعلام نتایج به این جشنواره دارم».

وی با قدردانی از شاعران استان کرمان ادامه داد: «شاعران استان نسبت به چند سال اخیر استقبال خیلی خوبی از جشنواره داشتند». منصوریان همچنین اظهار کرد: «جا دارد یاد از استاد حمید مظفری (اشک کرمانی) مؤسس این جشنواره داشته باشم و از تمام دست‌اندرکاران ۲۷ دوره گذشته این جشنواره تشکر کنم».

گروه فرهنگ‌و هنر: دکتر حامد حسینخانی، شاعر و پژوهشگر ادبیات، استاد دانشگاه و داور بیست‌و هشتمین جشنواره شعر رضوی، که سابقه دبیری جشنواره شعر رضوی را هم در کارنامه خود دارد، تداوم جشنواره شعر رضوی را یک موفقیت می‌داند و البته عقیده دارد به دلیل این استمرار، جشنواره می‌تواند در معرض آسیب یا بحران هم قرار بگیرد و تنها راه دور ماندن از این ماجرا، آسیب‌شناسی و ارائه راهکارهای نو و تغییر و تحول فرمی و محتوایی آن است تا مناسب با شرایط روز و خواست و علاقه پدیدآورندگان و مخاطبان جلو برود.

این استاد دانشگاه یکی از توفیق‌های جشنواره شعر رضوی برای شعر و ادبیات کرمان را شناسایی استعدادهای تازه می‌داند و تأکید دارد که جشنواره شعر رضوی، بخشی از هویت فعالیت‌های ادبی و عرصه شعر کرمان قلمداد می‌شود. وی در گفت‌وگو با استقامت با اشاره به برگزاری بیست‌و هشتمین دوره جشنواره ملی شعر رضوی در کرمان، بیان کرد: «تداوم و استمرار یک جشنواره ادبی یا فرهنگی که بیست‌و هشت دوره برگزار شده است، می‌تواند یک دستاورد و موفقیت باشد، چراکه جشنواره‌های زیادی شکل گرفتند، در چند دوره یا چند سال برگزار شدند اما کم‌کم به هر دلیلی کم‌فرغ و کم‌رونق شدند و سرانجام فراموش و محو شدند».

حسینخانی ادامه داد: «این‌که جشنواره‌ای یکی دو دهه پیش، به شکل جریان‌وار در کرمان شکل گرفته، گسترش و تداوم پیدا کرده، فراز و فرودهایی را گذرانده و دارای یک شناسنامه و تاریخچه است، نکته مهمی است که قابل تامل و واکاوی است و می‌توان دلایل و سبب‌های این تداوم و استمرار را جست‌وجو کرد و درباره آن سخن گفت».

وی یادآور شد: «البته ادامه‌دار شدن یک جشنواره، همایش، رویداد و پدیده فرهنگی، به دلیل این‌که اتفاقا ادامه‌دار است و تداوم پیدا کرده، می‌تواند در معرض آسیب یا بحران هم قرار بگیرد و تنها راه به دور ماندن از این ماجرا، آسیب‌شناسی، تحلیل، نقد، بررسی و ارائه راهکارهای نو و تغییر و تحول فرمی و محتوایی در آن پدیده فرهنگی یا جشنواره است که بتواند متناسب با شرایط روز و خواست، سلیقه و علاقه پدیدآورندگان و مخاطبان جلو برود و این استمرار، یک استمرار اثربخش، جذاب و خلاقانه باشد، نه فقط یک اتفاق رویتین تکراری مبتنی بر یکسری کلیشه‌های اجرایی و گاهی محتوایی».

داور بیست‌و هشتمین جشنواره شعر رضوی خاطرنشان کرد: «زمانی که به تاریخچه و تبار جشنواره شعر رضوی نگاه می‌کنیم، متوجه می‌شویم فراز و فرودهای زیادی را گذرانده و دوره‌های طلایی و موفق داشته است. یکی از توفیق‌ها و رهاورد‌های جشنواره شعر رضوی، دستکم برای شعر و ادبیات کرمان، این بود که در بعضی از سال‌ها یا دوره‌ها، استعداد‌های خوبی در قلمرو شعر در کرمان و البته بعد هم پراکنده در کشور، از طریق همین جشنواره شناسایی و معرفی شدند که یک انگیزه، راه و افقی برای برخی از شاعران جوان تر باز شد که درخشش بیشتری در ادامه داشته باشند و تامل، اندیشه و سلوک کردن در عرصه شعر و ادبیات را جدی‌تر و عمیق‌تر دنبال کنند. این برای بعضی استعدادها، مخصوصا در دهه اول جشنواره، رقم خورد که این کشف و شناسایی استعدادها، اتفاق مهم و مثبتی بود و یکی از اهداف اصلی برگزارکنندگان هم همین بود».

وی افزود: «البته جشنواره شعر رضوی

حسینخانی، داور جشنواره شعر رضوی:

جشنواره شعر رضوی بخشی از هویت ادبی کرمان قلمداد می‌شود

تداوم و استمرار جشنواره یک دستاورد و موفقیت است

به لحاظ بررسی تاریخچه به دو دوره تقسیم می‌شود، یک دوره که استانی و اندکی فراستانی برگزار شد و یک دوره مهم‌تر و طولانی‌تری که به شکل یک جشنواره ملی درآمد. هرچند که در یک بازه کوتاهی برخی از برگزارکنندگان و مدیران وقت، مدعی بین‌المللی شدن یا بودن این جشنواره هم بودند که البته بیشتر در حد اسم و عنوان بود، نه آن تعریفی که ما از یک جشنواره بین‌المللی یا یک پدیده فرهنگی در سطح بین‌الملل سراغ داریم».

حسینخانی گفت: «جشنواره شعر رضوی یکی از رویدادهای ادبی مهم کرمان در این چند سال و چند دهه بوده، به‌طوری‌که یک بخشی از هویت فعالیت‌های ادبی و عرصه شعر استان قلمداد می‌شود».

وی ادامه داد: «در طول این سال‌ها بسیاری از شاعران نسل‌های مختلف کشور چه در قامت شرکت‌کننده، چه در کسوت میهمان، شاعر پیشکسوت، و حتی برای تجلیل و تقدیر، و چه در ترکیب هیات داوران با این جشنواره همکاری کردند، به این جشنواره آمدند و دعوت شدند و شاید بیش از هزار شاعر از جوان‌ها و نوقلم‌ها گرفته تا پیشکسوتان، بزرگان، چهره‌های نامدار و صاحب کارنامه ادبی در این جشنواره حضور داشتند که اگر نگاهی به آرشیو فیلم و عکس جشنواره بشود این ادعا کاملا قابل اثبات است».

این استاد دانشگاه یادآور شد: «آثار و کتاب‌هایی نیز که در طول این سال‌ها به‌عنوان دستاورد مکتوب جشنواره منتشر شده یا در نشریاتی بازتاب پیدا کرده است، همین نکته را برای ما به اثبات می‌رساند، که این اتفاق مثبتی است. حضور شاعران از چند نسل با دیدگاه‌های متفاوت و با رویکردهای گوناگون به حوزه شعر، به‌طور عام، و شعر آئینی و شعر رضوی به‌طور خاص، اتفاق مهمی است».

وی افزود: «اصولا تنوع، کثرت و زوایای گوناگون دید به یک مسأله مثل شعر آئینی، می‌تواند به رشد، بالندگی، تضارب آرا و درگرفتن مباحث مفید کمک کند».

حسینخانی بیان کرد: «هرچند که جنبه کارگاهی و آموزشی جشنواره همواره کم‌فرغ و کم‌رنگ بوده اما همین که شاعران به‌ویژه جوان‌ترها توانسته‌اند با شاعران باتجربه و کسانی که تجربه‌های زبانی، ادبی و فرهنگی بیشتری داشتند از مسیر این جشنواره، یا در مسیر این جشنواره مواجه شوند، گفت‌وگو داشته باشند، آشنا بشوند و شعر آن‌ها به نوعی در معرض داوری و ارزش‌گذاری قرار بگیرد، هرچند اصلا این‌که آیا شعر و ادبیات قابل داوری است یا خیر یک بحث دیگری است، می‌تواند از نکته‌های مثبت جشنواره باشد».

وی در ادامه با اشاره به برخی آسیب‌های جشنواره شعر رضوی، خاطرنشان کرد:

«درباره آسیب‌شناسی شعر رضوی، محورهای مختلفی در این سال‌ها مطرح شده و بعضی از دوستان، شاعران و منتقدان مطالبی را گفته‌اند، خود من هم نظریاتی با رویکرد نقد و آسیب‌شناسی داشتم که به‌طور مشخص یکی، دو مورد خیلی مهم است».

داور جشنواره شعر رضوی گفت: «یکی از موارد این است که شکل و محتوای جشنواره بعد از یک مدت عادی و تکراری می‌شود و به یک برنامه رسمی، مثلا گاهی سطحی، تبدیل می‌شود و از طرفی جشنواره‌محور بودن گروهی از شاعران نیز یک آسیب است. یعنی یکسری جاها گویی شاعران، خودشان را صرفا برای شرکت در جشنواره‌های مناسبتی و موضوعی تربیت کرده‌اند، بنابراین سلیقه‌های برگزارکنندگان یا داوران را پیشاپیش حدس می‌زنند، و بر اساس آن سلیقه، نگاه و رویکرد، شعرهای جشنواره‌سپند و داورسپند هم می‌گویند و ممکن است یک توفیق مقطعی هم داشته باشند و برگزیده بشوند، اما نمی‌توان توقع داشت که این‌ها تبدیل به آثار ماندگار، عمیق و جریان‌سازی در شعر امروز ایران بشوند. نه همه آثار، اما بخشی از این‌ها یا گروهی از شاعران، اصطلاحا شاعران جشنواره‌ای هستند که این یک آسیب است که باید برای آن فکر بشود».

وی ادامه داد: «یک راهکاری که می‌توان برای این موضوع ارائه کرد این است که ما بتوانیم بُعد آموزشی، تخصصی، فنی و کارگاهی جشنواره را کارآمدتر و کاربردی‌تر کنیم که شاعران مخصوصا جوان‌تر، بعد از یک مدت به ورطه جشنواره‌محوری و سمت‌وسو گرفتن به سمت موضوعات صرفا این‌چنینی، بدون این‌که آن‌ها را تبدیل به تجربه‌های عمیق ادبی یا مثلا عاطفی کرده باشند، نروند و بتوانند یک تعادل بین مطالعات و تجربه‌های خود و جهان ذهنی و نگاه و دیدگاه خود به شعر و خواست جشنواره‌ها برقرار کنند که در آن ورطه به‌طور صرف و کامل فروغلتند».

حسینخانی با بیان این‌که یک آسیب دیگر بحث کلیشه‌پردازی و تکرار مکررات مخصوصا در جشنواره‌های موضوعی است، افزود: «هرچند که یک موضوع مقدس و نهادینه‌شده در فرهنگ ما ایرانیان، بحث بزرگان دین و فضایل، مناقب، برجستگی‌ها و تقدس این بزرگان است، به‌ویژه امام رضاع) که آرامگاه ایشان در ایران است و آن ارتباط عمیق عاطفی و اعتقادی که ایرانی‌ها در طول قرن‌ها با این شخصیت، زیارتگاه و زیارت کردن بارگاه او داشته‌اند، اما همین موضوع متعالی و مقدس هم وقتی که در تنگنای تکرار یک جشنواره‌ای با این محوریت قرار می‌گیرد، می‌تواند دستخوش تکرار و کلیشه بشود و طبعاً شاعران شرکت‌کننده، به‌گونه‌ای باید بینش،

اندیشه، باورها و عواطف خود را در جهان ذهنی خودشان، ژرفا و گسترش داده باشند که خلاقیت آن‌ها به بن‌بست نخورد و دچار نمادهای خیلی تکراری، مانند کبوتر و آهو، ضامن آهو، صحن، زیارت، اشک، انگور، تاک و ... که در شعر رضوی زیاد به کار می‌رود، نشوند».

وی تأکید کرد: «استفاده از این کلمات به معنای این نیست که هر شاعری و شعری از این ترکیب‌ها و اصطلاحات به کار برد به ورطه تکرار و کلیشه افتاده است. ممکن است یک شاعری همین واژه‌های آشنا و پرکاربرد و پربسامد را با کارکردهای نوین در یک هندسه تازه، خلاقانه و معرفت‌مدارانه به کار ببرد، اما عموم شعرها به این آسیب گرفتار هستند».

این استاد دانشگاه شهید باهنر خاطرنشان کرد: «نکته سوم درباره برگزاری و برگزارکنندگان جشنواره است، چیزی که سایه‌اش مقداری شاعران یا دلسوزان فرهنگی کرمان را درباره برگزاری این جشنواره آزار می‌دهد، دو موضوع است. یکی این‌که گاهی زمزمه جایه‌جا شدن این جشنواره از کرمان به استان‌های دیگر مطرح می‌شود و در یک سال‌هایی نیمچه تلاش‌هایی هم شد و عملاً این اتفاق افتاد، اگرچه برگشت. این عدم ثبات و امنیت برای برگزارکنندگان و دل‌بستگان به این جشنواره، اعم از شاعران، شرکت‌کنندگان و مخاطبان، جالب نیست و در واقع فرصت برنامه‌ریزی، تامل، اندیشیدن و بروز خلاقیت برای شیوه برگزاری و انگیزه را از برگزارکنندگان و جامعه ادبی استان کرمان می‌گیرد که باید برای آن چاره‌اندیشی شود».

وی ادامه داد: «نکته دیگر این‌که، حتی در سال‌هایی که جشنواره به‌طور یقینی به کرمان متعلق بود و البته همچنان هم است، در بعضی از تصمیم‌گیری‌ها، تصمیم‌سازی‌ها و ساختار اجرایی یا حتی محتوایی جشنواره، متخصصان و برگزارکنندگان خود کرمان که میزبان هستند گاهی دست‌شان بسته بود و محدود بودند، یعنی نهادهایی، چه در وزارت و چه در بنیاد بین‌المللی امام رضا (ع)، یا افراد، دیدگاه‌ها و نظرات خودشان را فارغ از ضرورت‌های روشنی که خود اهل کرمان، یعنی برگزارکنندگان و مطالعه‌گران حوزه فرهنگ، شعر و ادبیات در کرمان بهتر می‌شناسند، زیرا هم با تاریخچه این جشنواره و هم با فضای ادبیات و شعر کرمان و باورهای دینی، فرهنگی و عرفی مردم کرمان و مولفه‌های فرهنگ عمومی کرمانیان و ذائقه آن‌ها آشنا تر هستند و طبعاً تصمیم‌گیری، تحلیل و واکاوی بهتر و دقیق‌تری می‌توانند داشته باشند که آن تصمیم‌گیری‌ها، واکاوی‌ها، نقدها و آسیب‌شناسی‌ها می‌تواند به تکامل شیوه برگزاری جشنواره یا به‌روز شدن و بهتر شدن جشنواره منتهی بشود».

اما گاهی از بیرون از استان، بدون توجه به این حوزه‌ها، یکسری ایده‌ها، یا شیوه‌ها و شگردها در برگزاری جشنواره اعم از حوزه علمی، تخصصی و محتوایی یا شیوه‌های اجرایی جشنواره به برگزارکنندگان تحمیل می‌شود که چندان تجربیات موفق نیستند».

حسینخانی تأکید کرد: «انتظار می‌رود اگرچه این جشنواره، ملی است و حمایت‌های نهادهایی که عرض کردم، مخصوصا حمایت‌های مالی آن‌ها، پشتوانه برگزاری این جشنواره است، اما اگر دوستان به متخصصان این حوزه، چه در عرصه اجرا و چه در عرصه محتوا و مسائل فنی و تخصصی در استان، اعتماد کنند و اطمینان داشته باشند، نتیجه بهتری را خواهند گرفت».